

Ög 90. Skrukeby ödekyrkogård, Högby sn.

Pl. 51.

Litteratur: Brev från E. Brate till H. Odhner 27/12 1895 (ATA); A. Nordén, Skrivelse till Riksantikvarien 3/3 1947, dnr 1352/47 (ATA).

Äldre avbildning: E. Brate, Foto 1907 (ATA); Foto 1941 (Östergötlands museum).

Brate förbiser, att de byggnader »vid Bondegården i Skrukeby», vid vars rivning år 1894¹²⁵ runstenen anträffades, utgjordes av ett gammalt skolhus och ett intill detta beläget hus, uppförda i östra kanten av Skrukeby forna kyrkogård, vilken ännu i dag bevaras med sina gravstenar, träd och hägnadsmurar. En ny skolbyggnad är nu belägen strax NV om det äldre rivna skolhuset. Stenen har alltså en gång stått rest på den äldsta kyrkogården, och år 1947 inflyttades den därför från sin tillfälliga och olämpliga uppställning mot en bergkant utanför kyrkogården, och placerades invid den stengrund, i vilken den anträffats.¹²⁶ Då den åren 1897¹²⁷—1947 stod mot bergkanten, bildade den vinkel mot denna, och folket i den närbelägna stugan hade använt denna plats till att uppgöra eld vid bykning. Elden har svärtat och skörbränt stenens högra nederdel. Beklagligtvis hade platsen även använts som ställets avskrädeshög och delvis igenvuxit, varför stenen farit rätt illa.

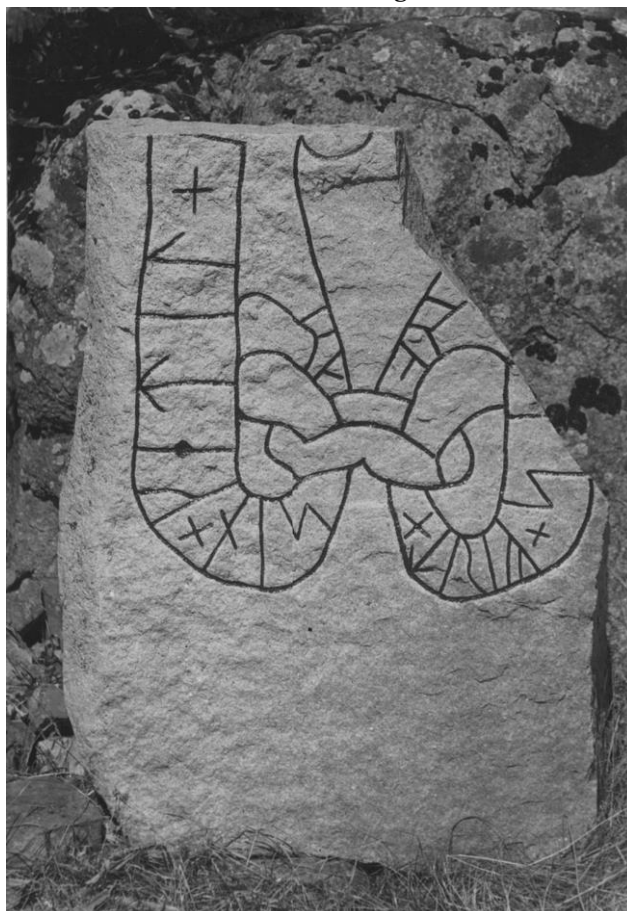
Materialet är en hård, finkornig granit, i vilken de djupt huggna runorna och ornamenten stå vita och tydliga, när stenen rengöres.

Inskrift:

+ ketil + ...-s + frita sin (+)¹²⁸
 5 10 15

»Ketil ... -s (son), sin frände.»

Till läsningen: Jag är tveksam, huruvida man med Brate reservationsfritt bör läsa inskriftens näst sista ord som **frita**, den väntade ack.-formen av 'frände'. Det sista tecknet har ingen förbindelse med övre resp. nedre slinglinjen som de övriga runorna, tvärstrecket är väl långt för att vara bst till en **a**-runa. Tecknet skulle m.a.o. kunna vara det väntade sk här i radslutet. Har det fått sin form för att tjäna det dubbla syftet att vara både **a**-runa och sk?

Plansch 51d. Ög 90. Skrukeby ödekyrkogård, Högby sn. Foto Nordén 1946. [Jansson skriver 1947: Duger]

¹²⁵ Såväl Brate i *Östergötlands runinskrifter* som Nordén skriver »1904», men stenen hittades 1894, se handlingar i ATA.

¹²⁶ Runstenen blev inte flyttad som planerat, utan står kvar vid bergkanten.

¹²⁷ Nordén anger 1904, men stenen fanns på platsen från år 1897, se Brates manus till artikeln om Ög 90 (ATA).

¹²⁸ Skiljetecknet (av Nordén satt inom parentes) är samma skiljetecken som står före runföljden **ketil**, se plansch 51.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.